

Cecilia Ionescu

BACALAUREAT

LOGICĂ, ARGUMENTARE ȘI COMUNICARE

GHID COMPLET DE PREGĂTIRE
A EXAMENULUI DE BACALAUREAT

Editura Paralela 45

CUPRINS

| | |
|--------------------------|---|
| CUVÂNT-ÎNAINTE | 5 |
| PROGRAMA DE EXAMEN | 7 |
| TESTE PROPUSE | 9 |

| | Enunțuri | Bareme |
|-----------------|----------|--------|
| TESTUL 1 | 9 | 109 |
| TESTUL 2 | 13 | 111 |
| TESTUL 3 | 17 | 113 |
| TESTUL 4 | 21 | 115 |
| TESTUL 5 | 25 | 117 |
| TESTUL 6 | 29 | 119 |
| TESTUL 7 | 33 | 121 |
| TESTUL 8 | 37 | 125 |
| TESTUL 9 | 41 | 127 |
| TESTUL 10 | 45 | 129 |
| TESTUL 11 | 49 | 131 |
| TESTUL 12 | 53 | 133 |
| TESTUL 13 | 57 | 135 |
| TESTUL 14 | 61 | 139 |

| | Enunțuri | Bareme |
|-----------------|-----------|--------|
| TESTUL 15 | 65 | 141 |
| TESTUL 16 | 69 | 143 |
| TESTUL 17 | 73 | 145 |
| TESTUL 18 | 77 | 147 |
| TESTUL 19 | 81 | 149 |
| TESTUL 20 | 85 | 151 |
| TESTUL 21 | 89 | 153 |
| TESTUL 22 | 93 | 155 |
| TESTUL 23 | 97 | 158 |
| TESTUL 24 | 101 | 160 |
| TESTUL 25 | 105 | 162 |

CUVÂNT-ÎNAINTE

Dragi elevi,

Lucrarea de față vi se adresează, în primul rând, vouă, celor care ați decis să susțineți proba de bacalaureat la disciplina *Logică, argumentare și comunicare*. Vă felicit pentru decizia matură și curajoasă pe care ați luat-o și vă ofer prin această carte ocazia unei pregătiri temeinice și intensive a acestui examen.

Lucrarea este structurată în două mari părți:

- *Partea I* – un set de 25 de teste care vă vor familiariza cu subiectul de examen și vă vor permite atât aprofundarea cunoștințelor, cât și verificarea lor imediată, oferindu-vă ocazia să fiți mereu conectați la informația din manual și la aplicarea ei practică pe subiecte tip examen.
- *Partea a II-a* – un set de răspunsuri care vă vor ajuta să vă autoevaluați, astfel încât să reușiți la examen să realizați performanțe conform așteptărilor.

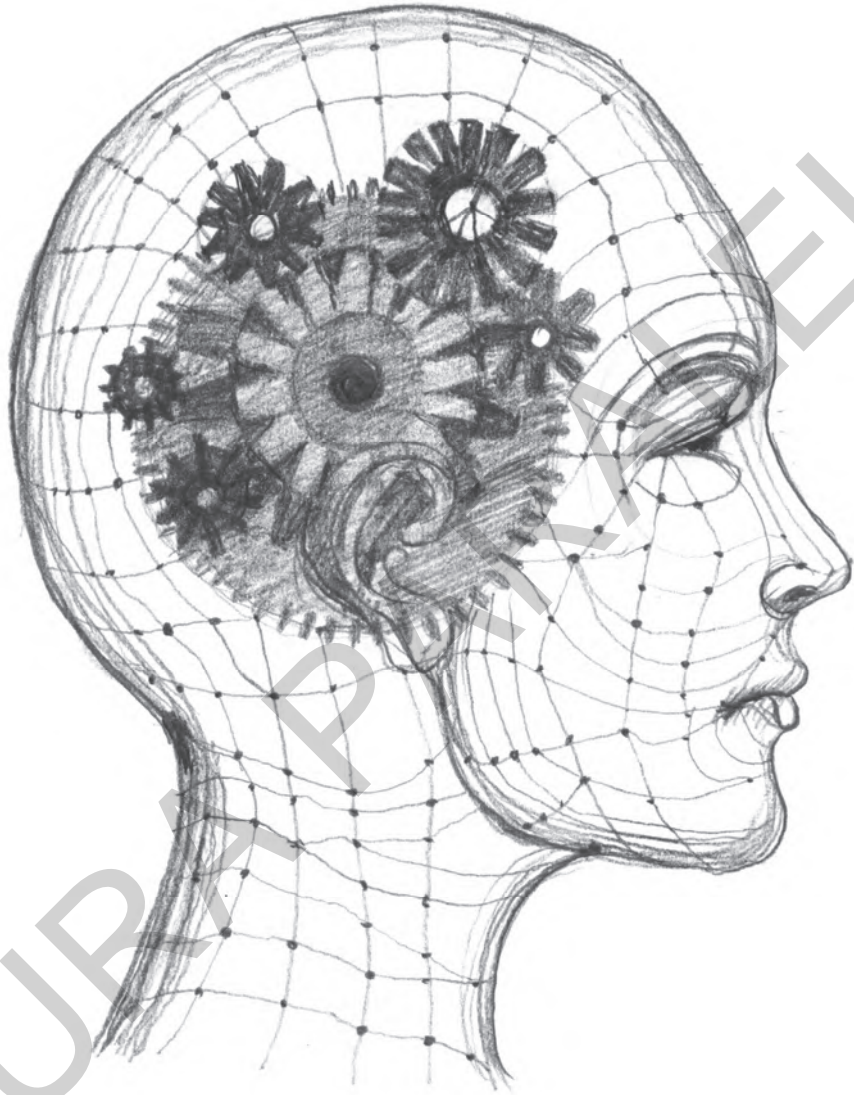
De asemenea, lucrarea de față este însoțită de un *Memorator de Logică, argumentare și comunicare*, un instrument util în asigurarea unei baze teoretice solide, care vă va ajuta atât în înțelegerea unor noțiuni și reguli ale logicii, cât și în abordarea corectă și completă a testelor.

Și cum orice lucru pe care îl înțelegeți devine plăcut, vă doresc ca prin rezolvarea acestor teste de logică să dobândeți acea stare de bine care să vă facă să mergeți la examen siguri pe voi și cu relaxarea celui care, parafrazând celebra sintagmă grecească, „știe că știe”.

Nu în ultimul rând, nutresc speranța ca lucrarea de față să devină și pentru colegii profesori un instrument util în pregătirea elevilor la *Logică, argumentare și comunicare*, având mereu conștiința faptului că orice lucru poate fi îmbunătățit și că dorința de mai bine ni se aplică tuturor atâta vreme cât ne dorim acest lucru.

Urez succes tuturor elevilor la BAC și sper ca acest set de Teste de Logică să îi ducă mai ușor spre nota 10 (zece)!

Autoarea



EDITURIA PUBLISCA 45

TESTE PROPUSE

TESTUL 1

■ SUBIECTUL I (30 de puncte)

- A.** Scrieți pe foaia de examen litera corespunzătoare răspunsului corect, pentru fiecare dintre enunțurile de mai jos. Este corectă o singură variantă de răspuns.
- 1.** O regulă cu privire la teza de demonstrat precizează că:
- a. teza de demonstrat trebuie să fie o propoziție validă;
 - b. teza de demonstrat trebuie să fie o propoziție certă;
 - c. teza de demonstrat este cel puțin o propoziție probabilă;
 - d. teza de demonstrat trebuie să fie neapărat o propoziție adevărată. **2 puncte**
- 2.** Raționamentul *Nicio pasăre nu este mamifer, deci toate păsările sunt non-mamifere.* este:
- a. un raționament deductiv mediat;
 - b. o conversiune simplă;
 - c. o conversiune prin accident;
 - d. o obversiune. **2 puncte**
- 3.** Raportul de identitate se stabilește între termenii:
- a. *elev* – *școlar*;
 - b. *brânză* – *fasole*;
 - c. *francez* – *chinez*;
 - d. *carte* – *vioară*. **2 puncte**
- 4.** Predicatul logic al propoziției *Copiii sunt ființe pline de surprize.* este:
- a. *sunt*;
 - b. *sunt ființe*;
 - c. *ființe pline de surprize*;
 - d. *sunt ființe pline de surprize*. **2 puncte**

5. Este o regulă de corectitudine a operației de definire:
- regula clarității și preciziei;
 - regula raportului de opoziție între clase;
 - regula omogenității;
 - regula criteriului unic.
- 2 puncte**
6. Termenul *prietenul meu cel mai bun* este din punct de vedere extensional:
- nevid, singular, colectiv, precis;
 - nevid, general, distributiv, vag;
 - concret, singular, distributiv, vag;
 - compus, general, colectiv, precis.
- 2 puncte**
7. Inducția incompletă:
- are o concluzie cu un grad sporit de generalitate în raport cu premisele;
 - are o concluzie certă;
 - examinează fiecare element al clasei;
 - este o deducție imediată.
- 2 puncte**
8. Inducția completă se caracterizează prin:
- examinarea parțială a elementelor unei mulțimi infinite;
 - concluzie certă;
 - concluzie plauzibilă;
 - valoare de cunoaștere ridicată.
- 2 puncte**
9. Intensiunea termenului *școală* este formată din totalitatea:
- proprietăților care definesc școala;
 - școlilor de stat și private;
 - instituțiilor de educație;
 - școlilor.
- 2 puncte**
10. Propoziția *Nicio albină nu este gazelă*. este:
- particulară afirmativă;
 - singulară negativă;
 - universală afirmativă;
 - universală negativă.
- 2 puncte**

B. Fie termenii A, B, C, D și E, astfel încât termenul A se află în raport de contradicție cu termenul B și ambii sunt subordonați termenului D. Termenul C este în încrucișare cu A, dar în opoziție cu B. Termenul C este specie pentru termenul D, iar termenul E se află în raport de încrucișare doar cu termenul D.

1. Reprezentați, prin metoda diagramelor Euler, pe o diagramă comună, raporturile logice dintre cei cinci termeni. **2 puncte**
2. Stabiliți, pe baza raporturilor existente între termenii A, B, C, D, E, care dintre următoarele propoziții sunt adevărate și care sunt false (notați propozițiile adevărate cu litera **A**, iar propozițiile false cu litera **F**):
 - a. Toți A sunt D.
 - b. Unii E nu sunt D.
 - c. Niciun D nu este E.
 - d. Toți C sunt D.
 - e. Niciun A nu este B.
 - f. Toți D sunt B.
 - g. Niciun B nu este E.
 - h. Toți C sunt E.

8 puncte

■ **SUBIECTUL al II-lea (30 de puncte)**

Se dau următoarele propoziții:

1. *Unii școlari sunt sportivi de performanță.*
2. *Nicio baltă nu este râu.*
3. *Unii ingineri nu sunt poeți.*
4. *Toate clasele sunt incinte salubre.*

A. Construiți, atât în limbaj formal, cât și în limbaj natural, supraalterna propoziției 1, contrara propoziției 2, subcontrara propoziției 3 și contradictoria propoziției 4. **8 puncte**

B. Aplicați explicit operațiile de conversiune și obversiune, pentru a deriva conversa și obversa corecte ale fiecăreia dintre propozițiile 1 și 4, atât în limbaj formal, cât și în limbaj natural. **8 puncte**

C. Construiți, atât în limbaj formal, cât și în limbaj natural, conversa obversei subcontrarei propoziției 1, respectiv obversa conversei contradictoriei propoziției 2. **6 puncte**

D. Doi elevi, X și Y, opinează astfel:

X: Dacă unele fapte ilegale sunt sancționate, atunci unele fapte sancționate sunt ilegale.

Y: Dacă unele imagini color nu sunt clare, atunci unele imagini clare nu sunt color.

Pornind de la această situație:

- a. scrieți, în limbaj formal, opiniile celor doi elevi; **4 puncte**
- b. precizați corectitudinea/incorectitudinea logică a raționamentelor formalizate; **2 puncte**
- c. explicați corectitudinea/incorectitudinea logică a raționamentului elevului Y. **2 puncte**

■ **SUBIECTUL al III-lea (30 de puncte)**

A. Fie următoarele două moduri silogistice: aaa-1, ooa-4.

1. Scrieți schema de inferență corespunzătoare fiecăruia dintre cele două moduri silogistice date și construiți, în limbaj natural, un silogism care să corespundă uneia dintre cele două scheme de inferență. **8 puncte**

2. Verificați explicit, prin metoda diagramei Venn, validitatea fiecăruia dintre cele două moduri silogistice date, precizând totodată decizia la care ați ajuns. **6 puncte**

B. Construiți, atât în limbaj formal, cât și în limbaj natural, un silogism valid prin care să justificați propoziția *Nicio înțelegere nu este definitivă*. **6 puncte**

C. Fie următorul silogism: *Dacă unele cerințe sunt dificile, atunci niciun lucru dificil nu este nerezolvabil, având în vedere că nicio cerință nu este nerezolvabilă*.

Pornind de la silogismul dat, stabiliți care dintre următoarele propoziții sunt adevărate și care sunt false (notați propozițiile adevărate cu litera **A**, iar propozițiile false cu litera **F**):

1. Termenul minor este distribuit atât în premisă, cât și în concluzie.

2. Concluzia silogismului este o propoziție universală negativă.

3. Termenul mediu este reprezentat de termenul *cerințe*.

4. Predicatul logic al concluziei este nedistribuit atât în premisă, cât și în concluzie. **4 puncte**

D. Fie următoarea definiție: *Diagramele Venn sunt desene logice importante*.

a. Menționați o regulă de corectitudine pe care o încalcă definiția dată. **2 puncte**

b. Precizați o altă regulă de corectitudine a definirii, diferită de regula identificată la punctul a. și construiți o definiție care să o încalce, având ca definit termenul *diagramele Venn*. **4 puncte**